

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

آیین‌نامه آموزشی و شیوه‌نامه اجرایی آن دانشجویان ورودی ۹۷ به بعد

مطالعه آیین‌نامه و شیوه‌نامه اجرایی آن برای همه دانشجویان الزامی است.

بدیهی است عدم اطلاع از مفاد این آیین‌نامه مانع اجرای

مقررات نخواهد بود.

پاییز ۹۷

فهرست مطالب

موضوع	صفحه
تعاریف.....	۱
مقدمه.....	۷
هدف.....	۷

بخش نخست: مواد عمومی

شرایط ورود.....	۸
نظام آموزشی.....	۸
حدود اختیارات دانشگاه در مورد برنامه درسی.....	۹
آموزش رایگان.....	۹
حضور و غیاب.....	۱۰
ارزیابی پیشرفت تحصیلی دانشجو.....	۱۰
محدودیت زمان تحصیل.....	۱۱

بخش دوم: مواد اختصاصی

دوره کاردانی و کارشناسی (پیوسته و ناپیوسته).....	۱۲
مدت مجاز تحصیل.....	۱۲
منع تحصیل همزمان.....	۱۳
انتخاب واحد.....	۱۳
بازه تابستانی.....	۱۴
معرفی به استاد.....	۱۵
تعداد واحدهای دوره.....	۱۸
دروس جبرانی.....	۱۹
برنامه ریزی و تقویم آموزشی.....	۲۰

حذف و اضافه.....	۲۰
حذف تک‌درس (حذف اضطراری).....	۲۱
حذف نیمسال.....	۲۱
تغییر رشته.....	۲۲
انتقال و میهمان.....	۲۴
میهمان تک‌درس.....	۲۶
راهنمای آموزشی.....	۲۷
معیارهای ارزیابی تحصیلی دانشجو.....	۲۸
اعلام نمرات.....	۲۸
درس ناتمام.....	۲۹
انتخاب واحد مشروط.....	۳۰
اخراج دانشجو.....	۳۰
عدم محاسبه نمره مردودی در معدل کل دوره.....	۳۱
مرخصی تحصیلی.....	۳۱
ترک تحصیل.....	۳۳
انصراف از تحصیل.....	۳۴
شرایط توقف تحصیلی دانشجویان کارشناسی پیوسته و صدور مدرک کاردانی برای آنان.....	۳۵
دانش‌آموختگی.....	۳۷
تاریخ دانش‌آموختگی.....	۳۸

تعاریف

- ۱- **وزارت:** منظور وزارت علوم، تحقیقات و فناوری است.
- ۲- **دانشگاه:** منظور هر یک از دانشگاه‌ها و مؤسسه‌های آموزش عالی و پژوهشی دارای مجوز تأسیس از مراجع ذی‌ربط که مجری هر یک از دوره‌های کاردانی، کارشناسی ناپیوسته و کارشناسی پیوسته، کارشناسی ارشد و دکتری تخصصی هستند.
- ۳- **آموزش رایگان:** منظور آموزش دانشجو در طول سنوات مجاز دوره تحصیلی، بدون پرداخت هزینه (در دانشگاه‌های استفاده‌کننده از بودجه عمومی دولت) است.
- ۴- **دانشجو:** فردی است که در یکی از دوره‌های آموزش عالی برابر ضوابط معین، پذیرفته شده، ثبت‌نام کرده و به تحصیل مشغول است.
- ۵- **دانش‌آموخته:** فردی است که یکی از رشته‌های دوره‌های تحصیلی مصوب را با موفقیت به پایان رسانده و برابر ضوابط معین گواهی یا مدرک تحصیلی مربوطه را دریافت کرده است.
- ۶- **حضور:** شیوه‌ای از پذیرش است که دانشجو به صورت تمام‌وقت در فعالیت‌های تحصیلی دانشگاه شرکت می‌کند.
- ۷- **غیرحضور:** شیوه‌ای از پذیرش است که دانشجو بدون حضور در دانشگاه، فعالیت‌های تحصیلی دارد.
- ۸- **نیمه‌حضور:** شیوه‌ای از پذیرش است که بخشی از آموزش آن حضور و بخش دیگر غیرحضور به انجام می‌رسد.

- ۹- شهریه پرداز: منظور آموزش دانشجو در یک دوره تحصیلی، به ازای پرداخت هزینه‌ها است.
- ۱۰- نیمسال تحصیلی: بازه زمانی تعیین شده که شامل ۱۶ هفته آموزش و ۲ هفته امتحانات پایانی است.
- ۱۱- بازه تابستانی: بازه زمانی شامل ۶ هفته آموزش و ۱ هفته امتحانات است.
- ۱۲- برنامه درسی: مجموعه به هم پیوسته‌ای از دروس هر رشته تحصیلی با هدفی مشخص، مصوب مراجع قانونی است.
- ۱۳- واحد درسی: ارزش مقداری درسی است که مفاد آن برای هر واحد نظری ۱۶ ساعت، عملی یا آزمایشگاهی ۳۲ ساعت، کارگاهی یا عملیات میدانی (بازدید علمی) ۴۸ ساعت، کارورزی یا کار در عرصه ۶۴ ساعت و کارآموزی ۱۲۰ ساعت در طول یک نیمسال تحصیلی یا بازه تابستانی است و طبق برنامه درسی مصوب اجرا می‌شود.
- ۱۴- درس جبرانی: درسی است که با تأیید گروه آموزشی، گذراندن آن برای رفع کمبود دانش یا مهارت دانشجو، در آغاز دوره تحصیلی، ضروری تشخیص داده می‌شود.
- ۱۵- مشروطی: وضعیت تحصیلی است که دانشجو در یک نیمسال، برحسب مقررات هر دوره تحصیلی، معدل کمتر از حد نصاب تعیین شده در آن دوره را کسب کرده باشد.
- ۱۶- رشته تحصیلی: یک شعبه فرعی از شاخه‌های علمی که به لحاظ موضوع دارای قلمرو مشخص و متمایز از سایر شاخه‌های علمی است و به احراز دانش تخصصی، مهارت یا کارآمدی معینی می‌انجامد.

- ۱۷- **گرایش تحصیلی:** به شعبه‌ای از یک رشته که ناظر بر وجه تخصصی آن باشد، اطلاق می‌شود. اختلاف درس‌ها در دو گرایش از یک رشته، نباید از ۷۰ درصد کل واحدهای رشته بیشتر باشد.
- ۱۸- **کاردانی پیوسته:** دوره تحصیلی است که دارندگان مدرک دیپلم، (در نظام آموزشی دارای پیش دانشگاهی بدون نیاز به گذراندن دوره پیش دانشگاهی) به آن وارد می‌شوند و با گذراندن ۶۸ واحد درسی طبق برنامه مصوب، به دریافت مدرک کاردانی نایل می‌آیند.
- ۱۹- **کاردانی ناپیوسته:** دوره تحصیلی که پس از دوره متوسطه است که فرد پس از اخذ دیپلم و گذراندن دوره پیش‌دانشگاهی (در نظام آموزشی دارای پیش‌دانشگاهی) به آن وارد می‌شود و با گذراندن ۶۸ واحد درسی طبق برنامه مصوب، به دریافت مدرک کاردانی نایل می‌آید.
- ۲۰- **کارشناسی پیوسته:** دوره تحصیلی پس از دوره متوسطه است که فرد پس از اخذ دیپلم و گذراندن دوره پیش‌دانشگاهی (در نظام آموزشی دارای پیش‌دانشگاهی) به آن وارد شده و با گذراندن حداقل ۱۳۰ واحد درسی طبق برنامه درسی مصوب به دریافت مدرک کارشناسی نایل می‌آید.
- ۲۱- **کارشناسی ناپیوسته:** دوره تحصیلی است که پس از دوره کاردانی (پیوسته یا ناپیوسته) آغاز و با گذراندن ۶۸ واحد درسی طبق برنامه مصوب، به دریافت مدرک کارشناسی منتهی می‌شود.
- ۲۲- **کارشناسی ارشد:** دوره تحصیلی است که پس از دوره کارشناسی آغاز می‌شود و شامل ۲۸ تا ۳۲ واحد درسی است.
- ۲۳- **دکتری تخصصی:** دوره تحصیلی است که پس از دوره کارشناسی ارشد آغاز می‌شود و شامل ۳۶ واحد درسی است.

- ۲۴- گروه آزمایشی: مجموعه رشته‌های تحصیلی در دوره متوسطه است که با توجه به مواد آزمون مشترک، دسته‌بندی می‌شود.
- ۲۵- گروه آموزشی: بنیادی‌ترین واحد سازمانی دانشگاهی متشکل از تعدادی عضو هیئت علمی با تخصص مشترک، در یک رشته علمی خاص یا چند رشته متجانس که به‌منظور ایجاد و اجرای آن رشته تحصیلی در دانشگاه تشکیل می‌شود.
- ۲۶- دوره هم‌عرض: دوره‌ای است که در مجموعه گروه‌های آموزشی هم‌راستا تعریف شوند.
- ۲۷- شورای آموزشی: یکی از شوراهای تخصصی در نخستین سطح سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی راهبردی در امور آموزشی دانشگاه است که به‌منظور ایجاد هماهنگی و تسهیل در امور اجرایی مرتبط با تحصیل دانشجو در حوزه معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی تشکیل می‌شود.
- ۲۸- شیوه آموزشی - پژوهشی: شیوه‌ای تحصیلی در دوره کارشناسی ارشد و دکتری تخصصی که برنامه درسی مربوط به آن، علاوه بر واحدهای درسی، مشتمل بر اجرای یک پروژه تحقیقاتی است که منجر به پایان‌نامه و یا رساله می‌شود.
- ۲۹- شیوه مجازی: شیوه آموزشی در دوره کارشناسی یا کارشناسی ارشد است که دانشجوی آن برابر ضوابط معین پذیرفته و ثبت‌نام می‌شود و به کمک فناوری اطلاعات و ارتباطات، تحصیل می‌کند. در این شیوه دانشجو نیمه‌حضور یا غیرحضور تحصیل می‌کند.
- ۳۰- ارزیابی جامع: بررسی همه‌جانبه از توانمندی‌های آموزشی و پژوهشی دانشجوی دکتری تخصصی است که پس از گذراندن واحدهای دوره برگزار می‌شود.

- ۳۱- **راهنمای آموزشی:** عضو هیئت علمی آگاه و مسلط به امور آموزشی و پژوهشی است که از سوی دانشگاه انتخاب می‌شود تا از تاریخ ورود تا پایان دوره تحصیلی، راهنمای تحصیل دانشجو باشد.
- ۳۲- **پایان‌نامه:** مستند علمی است که در فرآیند تحصیل دانشجوی دوره کارشناسی ارشد و از طریق تحقیق در یک حوزه معین از رشته یا گرایش تحصیلی و با راهنمایی استاد/ استادان راهنما و حسب مورد بر اساس استانداردهای پژوهشی تدوین می‌شود.
- ۳۳- **رساله:** مستند علمی است که در فرآیند تحصیل دانشجوی دوره دکتری تخصصی و از طریق تحقیق در یک حوزه معین از رشته یا گرایش تحصیلی، با راهنمایی استاد/ استادان راهنما و بر اساس استانداردهای پژوهشی با هدف توسعه مرزهای دانش تدوین می‌شود.
- ۳۴- **استاد راهنما:** یکی از اعضای هیئت علمی دارای مدرک دکتری تخصصی است که مسئولیت راهنمایی دانشجو را در انجام پایان‌نامه یا رساله بر عهده دارد.
- ۳۵- **استاد مشاور:** یکی از اعضای هیئت علمی و یا فرد دارای صلاحیت با تخصص مرتبط است که مسئولیت مشاوره دانشجو را در انجام پروژه، پایان‌نامه و یا رساله بر عهده دارد.
- ۳۶- **هیئت داوران:** اعضای هیئت علمی یا افراد متخصص دارای صلاحیت دانشگاهی هستند که برای ارزیابی کمی و کیفی پایان‌نامه و یا رساله دانشجو در دوره کارشناسی ارشد و دکتری تخصصی مطابق دستورالعمل اجرایی مصوب دانشگاه انتخاب می‌شوند.
- ۳۷- **کمیته منتخب:** کمیته‌ای که شورای آموزشی می‌تواند اختیارات مشخص شده در این آیین‌نامه را به آن کمیته تفویض کند تا پاره‌ای از موضوعات خاص را بررسی و درباره آن‌ها تصمیم‌گیری نمایند.
- ترکیب اعضای کمیته منتخب به قرار زیر است:

- ۱- معاون آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه   ۲- مدیر خدمات آموزشی دانشگاه
- ۳- مدیر تحصیلات تکمیلی دانشگاه   ۴- مدیر دفتر برنامه‌ریزی آموزشی دانشگاه
- ۵- مدیر دفتر آموزش‌های آزاد دانشگاه   ۶- مدیر دفتر استعدادهای درخشان دانشگاه
- ۷- دو نفر از معاونان آموزشی دانشکده‌ها به انتخاب شورای آموزشی دانشگاه

۳۸- هیئت امنای دانشگاه: مجموعه‌ای از اشخاص که سیاست‌گذاری و تصمیم‌گیرهای کلان

دانشگاه را برعهده دارند.

۳۹- دانشکده: واحدی علمی از یک دانشگاه است که در رده خاصی از علوم فعالیت دارد مانند:

دانشکده الهیات و معارف اسلامی، دانشکده کشاورزی و نظایر آن.

* توضیح: مواد ممیزدار و تبصره‌های الحاقی به مواد این آیین‌نامه که در ادامه می‌آید، شیوه‌نامه

مصوب دانشگاه شهید چمران اهواز است.

مقدمه

با استناد به قانون اهداف، وظائف و تشکیلات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری مصوب ۱۳۸۳/۵/۱۸ مجلس شورای اسلامی و در اجرای مفاد ماده ۲ «سیاست‌ها و ضوابط اجرایی حاکم بر آمایش آموزش عالی در جمهوری اسلامی ایران» (موسوم به طرح آمایش) مصوب ۱۳۹۴/۲/۱۸ شورای عالی انقلاب فرهنگی، آیین‌نامه دوره‌های تحصیلی به شرح زیر تدوین می‌گردد. این آیین‌نامه در دو بخش عمومی و اختصاصی همراه با پیوست تعاریف، تنظیم شده است.

ماده ۱ - هدف

هدف از تدوین این آیین‌نامه، انتظام بخشیدن به امور تحصیلی دانشجویان از طریق چارچوب قانونی برای اجرای هماهنگ، یکپارچه و صحیح برنامه‌های آموزشی و پژوهشی دانشگاه‌ها و مؤسسه‌های آموزش عالی کشور به منظور تربیت نیروی انسانی متخصص، متعهد، آشنا با علم و آخرین دستاوردهای علمی، و منطبق با نیازهای جامعه، در راستای بهره‌گیری بهینه از ظرفیت‌های موجود برای ارتقای سطح کیفی آموزش و پژوهش در دوره‌های کاردانی، کارشناسی، کارشناسی ارشد و دکتری تخصصی است. دوره‌های تحصیلی «دکتری عمومی دامپزشکی» و «دستیاری دوره‌های تخصصی»، یا شیوه‌های پذیرش مانند «کارشناسی ارشد پیوسته»، «دکتری مستقیم»، «دکتری پیوسته»، دارای مقررات ویژه خود هستند و از آیین‌نامه‌های جداگانه پیروی می‌کنند.

بخش نخست: مواد عمومی

شرایط ورود

ماده ۲- شرط ورود به دانشگاه، تأیید شایستگی‌های عمومی از طریق پذیرفته‌شدن در آزمون ورودی و یا کسب پذیرش از دانشگاه طبق ضوابط و مقررات مصوب وزارت است.

تبصره الحاقی ۱: پذیرش دانشجویان از طریق آزمون سراسری سازمان سنجش آموزش کشور صورت می‌گیرد.

تبصره الحاقی ۲: در سال پذیرش در دانشگاه، داشتن شرایط، ضوابط و مدارک مورد نیاز مطابق مندرجات دفترچه راهنمای ثبت‌نام و شرکت در آزمون‌های (سراسری، دوره‌های کاردانی به کارشناسی) سازمان سنجش آموزش کشور، جهت ثبت نام در دانشگاه الزامی است.

تبصره الحاقی ۳: جذب و پذیرش دانشجو از میان اتباع غیرایرانی بر اساس ضوابط و مقررات وزارت و سایر دستگاه‌های ذی‌ربط صورت می‌گیرد.

نظام آموزشی

ماده ۳- آموزش در دانشگاه مبتنی بر نظام واحدی است.

تبصره الحاقی: آموزش در دانشگاه به زبان فارسی انجام می‌شود. دانشگاه اختیار دارد در صورت امکان، برنامه درسی مصوب شورای عالی برنامه‌ریزی آموزشی را منحصراً برای دانشجویان خارجی در صورتی که به حد نصاب لازم برای تشکیل کلاس برسد با رعایت ضوابط و مقررات مربوط، به زبان انگلیسی ارائه نماید.

حدود اختیارات دانشگاه در مورد برنامه درسی

ماده ۴- دانشگاه موظف است برای دوره‌ای که مجوز آن را از مراجع قانونی دریافت نموده است، دانشجو بپذیرد و فقط برنامه‌های آموزشی و درسی که بر اساس ضوابط ابلاغی وزارت تدوین گردیده است، را اجرا نماید.

تبصره الحاقی: در دانشگاه شهید چمران اهواز برنامه‌های درسی بازنگری شده بر اساس آیین‌نامه واگذاری اختیارات برنامه‌ریزی درسی به دانشگاه‌ها که به تصویب شورای دانشگاه رسیده است، ملاک عمل قرار می‌گیرد. در رشته‌هایی که بازنگری نشده است همان سرفصل مصوب وزارت اجرا می‌شود.

آموزش رایگان

ماده ۵- آموزش رایگان برای هر دانشجو، در هر دوره تحصیلی صرفاً یک‌بار امکان‌پذیر است.

تبصره: دانشجوی مشمول آموزش رایگان، در صورت حذف غیرموجه درس به تشخیص دانشگاه یا به دست نیاوردن نمره قبولی در هر درس، برای انتخاب مجدد همان درس یا درس جایگزین آن، موظف به پرداخت هزینه درس مطابق تعرفه مصوب هیئت امنای دانشگاه است.

تبصره الحاقی: حذف هر درس (مانند حذف پزشکی، حذف تک‌درس یا اضطراری، حذف نیمسال تحصیلی)، بعد از زمان حذف و اضافه برای دانشجویان مشمول آموزش رایگان منجر به پرداخت شهریه خواهد شد. اگر عدم تشکیل کلاس درس به هر علتی مثل به حدنصاب نرسیدن ظرفیت کلاس از سوی دانشگاه باشد، در این صورت پرداخت شهریه برای درس حذف شده لازم نیست.

حضور و غیاب

ماده ۶- حضور دانشجو در تمام جلسات کلاس درس دوره‌های تحصیلی حضوری الزامی است.

تبصره: اگر دانشجو در درسی بیش از $\frac{3}{16}$ جلسات کلاس و یا در جلسه امتحان پایان نیمسال همان درس، غیبت کند، نمره آن درس صفر خواهد شد. در صورتی که به تشخیص شورای آموزشی دانشگاه، غیبت دانشجو موجه تشخیص داده شود، آن درس صفر، از مجموع درس‌های آن نیمسال حذف می‌شود.

تبصره الحاقی ۱: مرجع تشخیص موجه بودن غیبت دانشجو در طول نیمسال تحصیلی یا امتحانات پایانی، شورای آموزشی - پژوهشی دانشکده است.

تبصره الحاقی ۲: غیبت در جلسات اولیه هر درس، به دلیل حذف و اضافه و هر علت دیگر، جزو $\frac{3}{16}$ غیبت مجاز دانشجو محسوب می‌شود.

ارزیابی پیشرفت تحصیلی دانشجو

ماده ۷- پیشرفت تحصیلی دانشجو در هر درس توسط عضو هیئت علمی یا مدرس همان درس و بر اساس حضور، شرکت در فعالیت‌های کلاسی و نتایج امتحانات ارزشیابی می‌شود.

تبصره: برگزاری آزمون کتبی برای درس‌های نظری الزامی است.

تبصره الحاقی ۱: در صورت عدم حضور دانشجو در جلسه امتحان پایانی، نمره‌دهی به وی از سوی استاد درس با استناد به حضور و فعالیت او در کلاس یا انجام تکالیف درسی و نتیجه امتحان بین نیمسال ممنوع است.

تبصره الحاقی ۲: مدرس درس موظف است برگه‌های امتحانی هر درس را به‌عنوان سابقه درس، حداقل تا دو نیمسال تحصیلی بعد نزد خود نگهداری نماید تا در صورت لزوم در فرآیندهای نظارتی و بررسی شکایات دانشجویی مورد استفاده قرار گیرد.

محدودیت زمان تحصیل

ماده ۸- سقف مدت مجاز تحصیل در هر دوره محدود است و با اتمام سنوات مجاز، امکان تحصیل در آن دوره از دانشجو سلب می‌شود.

تبصره: ادامه تحصیل دانشجوی مشروط «در سنوات مجاز»، منوط به تأیید مراجع قانونی دانشگاه

است.

بخش دوم: مواد اختصاصی

دوره کاردانی و کارشناسی (پیوسته و ناپیوسته)

مدت مجاز تحصیل

ماده ۹- مدت مجاز تحصیل در دوره کاردانی (پیوسته و ناپیوسته) و کارشناسی ناپیوسته ۴ نیمسال و در دوره کارشناسی پیوسته ۸ نیمسال است.

تبصره: دانشگاه اختیار دارد مدت مجاز را حداکثر تا ۲ نیمسال افزایش دهد.

تبصره الحاقی ۱: دانشگاه در شرایط خاص با تصویب شورای آموزشی و تحصیلات تکمیلی، می‌تواند حداکثر یک نیمسال برای دوره‌های کاردانی و کارشناسی ناپیوسته و حداکثر دو نیمسال برای دوره کارشناسی پیوسته، مدت مجاز تحصیل را افزایش دهد. چنانچه دانشجو در این مدت دانش‌آموخته نشود از ادامه تحصیل محروم خواهد شد.

تبصره الحاقی ۲: دانشجوی مشمول آموزش رایگان (دوره روزانه)، از پرداخت شهریه جهت نیمسال نهم در دوره کارشناسی پیوسته معاف می‌باشد، اما در صورت تشخیص موجه بودن دلایل طولانی شدن مدت تحصیل (نیمسال دهم)، تنها با پرداخت شهریه ثابت و متغیر معادل دوره‌های نوبت دوم (شبهانه) می‌تواند به تحصیل خود در مدت تعیین شده ادامه دهد.

منع تحصیل هم‌زمان

ماده ۱۰- تحصیل هم‌زمان دانشجوی دوره کارشناسی به شیوه حضوری در کلیه دانشگاه‌ها (دولتی و غیردولتی) ممنوع است.

تبصره ۱: دانشجوی دوره کارشناسی می‌تواند هم‌زمان، در دوره‌های غیرحضوری که منتهی به مدرک تحصیلی می‌شود، تحصیل کند.

تبصره ۲: تحصیل هم‌زمان دانشجویان استعدادهای درخشان دوره کارشناسی بر اساس مصوبات مراجع قانونی وزارت انجام می‌شود.

تبصره الحاقی: در صورت تخلف، دانشجو از ادامه تحصیل در یکی از رشته‌های انتخابی به تشخیص کمیسیون بررسی موارد خاص وزارت محروم و سوابق تحصیلی وی باطل اعلام می‌شود. دانشجو در این وضعیت موظف است در خصوص پرداخت هزینه‌های مربوط به رشته حذف شده مطابق مقررات عمل نماید.

انتخاب واحد

ماده ۱۱- انتخاب حداقل ۱۲ واحد درسی در هر نیمسال برای دانشجو الزامی است.

تبصره ۵: در صورتی که دانشگاه به هر دلیل با حذف واحدهای درسی دانشجو موافقت کند و این امر منجر به کاهش تعداد واحدهای دانشجو از حد نصاب شود، آن نیمسال به عنوان یک نیمسال کامل جزو سنوات تحصیلی وی محسوب می‌شود.

تبصره الحاقی ۱: در صورتی که واحدهای انتخابی یا باقی‌مانده دانشجو در پایان هر نیمسال بنا به دلایل موجه و خارج از اراده دانشجو به تشخیص گروه آموزشی و تأیید معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشکده به کمتر از ۱۲ واحد درسی برسد، این نیمسال به‌عنوان یک نیمسال کامل در سنوات تحصیلی وی محسوب می‌شود، اما در مشروط‌شدن یا ممتازشدن دانشجو بی‌تأثیر است. به عبارت دیگر، در شرایط مذکور اگر معدل کل نمرات دانشجو کمتر از ۱۲ باشد مشروط نیست و اگر ۱۷ و بالاتر باشد ممتاز محسوب نمی‌شود.

تبصره الحاقی ۲: دانشجو در هر نیمسال تحصیلی می‌تواند حداکثر تا ۲۰ واحد درسی انتخاب کند.

تبصره الحاقی ۳: اگر معدل کل نمرات دانشجو در یک نیمسال حداقل ۱۷ باشد، در این صورت دانشجو با تأیید گروه آموزشی در نیمسال تحصیلی بعد می‌تواند حداکثر تا ۲۴ واحد درسی اخذ نماید.

تبصره الحاقی ۴: در آخرین نیمسال، دانشجو از رعایت شرط انتخاب حداقل ۱۲ واحد معاف است. چنانچه دانشجو در نیمسال آخر برای دانش‌آموختگی حداکثر ۲۴ واحد درسی باقی‌مانده داشته باشد، به شرطی که معدل کل وی بالای ۱۰ باشد، می‌تواند فارغ از رعایت شرایط مترتب بر نیمسال مشروطی یا رعایت پیش‌نیازها تا ۲۴ واحد درسی اخذ نماید. دانشجوی نیمسال آخر در صورتی که به‌صورت اضطراری (تک‌درس) نسبت به حذف درس اقدام نماید، مشمول این تبصره الحاقی نخواهد بود.

بازه تابستانی

تبصره الحاقی ۵: بازه تابستانی به‌عنوان نیمسال تحصیلی محسوب نمی‌شود. نمرات دروسی که دانشجو در بازه تابستانی می‌گذراند، تنها در محاسبه معدل کل دانشجو محسوب می‌شود، ولی آن دوره در شمار حداکثر مدت مجاز تحصیل دانشجو محاسبه نخواهد شد.

تبصره الحاقی ۶: حداکثر واحد مجاز انتخابی در بازه تابستانی ۶ واحد درسی است.

تبصره الحاقی ۷: در شرایط خاص که دانشجو با گذراندن حداکثر ۸ واحد درسی دانش‌آموخته می‌شود با تأیید گروه آموزشی، می‌تواند واحدهای مذکور را در بازه تابستانی اخذ نماید. تحت هیچ شرایطی واحدهای بازه تابستانی نباید بیشتر از ۸ واحد درسی شود.

تبصره الحاقی ۸: دانشجو نمی‌تواند همزمان از مفاد تبصره‌های ۴ و ۷ این ماده استفاده کند.

تبصره الحاقی ۹: اخذ همزمان درس کارآموزی با دروس عمومی، پایه، اصلی، تخصصی، اختیاری و غیره در بازه تابستانی ممنوع است. تصمیم‌گیری در خصوص درس کارورزی با توجه به سرفصل دروس بر عهده گروه‌های آموزشی است.

معرفی به استاد

ماده ۱۱/۱ - در صورتی که دانشجو در آخرین نیمسال تحصیلی برای دانش‌آموختگی دو درس نظری داشته باشد، با تأیید گروه آموزشی و با رعایت سقف واحدهای آن نیمسال (موضوع تبصره‌های الحاقی ۴ و ۷ ماده ۱۱) می‌تواند دروس را به صورت معرفی به استاد در آن نیمسال یا در بازه تابستانی و صرفاً در دانشگاه شهید چمران اهواز بگذراند.

تبصره الحاقی ۱: دانشجویی که جهت دانش‌آموختگی در آخرین نیمسال تحصیلی خود تا سقف ۲۴ واحد باقی‌مانده درسی داشته باشد، مجاز است دروسی از این ۲۴ واحد را مطابق ترتیبی که در ماده ۱۱/۱ ذکر شد، در صورت عدم ارائه یا تداخل داشتن ساعات ارائه دروس، در همان نیمسال با دروس دیگر به صورت معرفی به استاد اخذ نماید و بگذراند.

تبصره الحاقی ۲: غیبت غیرموجه، حذف تک‌درس (حذف اختیاری درس) و کسب نمره ۰/۲۵ (تقلب) در صورتی که کمیته انضباطی تنبیه دیگری در نظر نگرفته باشد امکان اخذ درس به‌عنوان معرفی به استاد را در کل دوره برای همان درس از دانشجو سلب می‌کند.

تبصره الحاقی ۳: در صورت باقی‌ماندن درس کارآموزی برای گذراندن در تابستان علاوه بر ۲۴ واحد درسی، دانشجو حق استفاده از ماده ۱۱/۱ را نخواهد داشت.

تبصره الحاقی ۴: چنانچه دانشجو در آخرین نیمسال تحصیلی خود با وجود عدم کسب معدل ۱۷ به بالا در نیمسال تحصیلی قبلی بیشتر از ۲۰ واحد درسی اخذ نماید، امکان حذف اضطراری دروس را نخواهد داشت. مگر آنکه با حذف اضطراری یک درس، تعداد واحدهای باقیمانده وی به کمتر از ۲۰ واحد تقلیل یابد. در صورت مشروطی در نیمسال قبل، تعداد واحدهای باقی مانده دانشجو پس از حذف درس از ۱۴ واحد بیشتر نباشد. با این حال، امکان اخذ درس حذف شده به صورت معرفی به استاد وجود ندارد. بنابراین دانشجو موظف است درس مذکور را در نیمسال بعد اخذ نماید. بدیهی است حضور وی در تمام جلسات آموزشی و امتحان پایانی آن درس الزامی است.

تبصره الحاقی ۵: چنانچه دانشجو در آخرین نیمسال تحصیلی خود بیشتر از ۱۴ واحد (حداکثر تا ۲۴ واحد درسی) اخذ نماید و در نیمسال تحصیلی قبل مشروط شده باشد، امکان حذف اضطراری دروس را نخواهد داشت؛ مگر آنکه با حذف اضطراری یک درس، تعداد واحدهای باقیمانده دانشجو به ۱۴ واحد درسی تقلیل یابد. با این حال، امکان اخذ درس حذف‌شده به صورت معرفی به استاد وجود ندارد. بنابراین دانشجو موظف است درس مذکور را در نیمسال بعد اخذ نماید. بدیهی است حضور وی در تمام جلسات و امتحان پایانی آن درس الزامی است.

تبصره الحاقی ۶: معرفی به استاد، تنها شامل آن دروسی می‌شود که دانشجو بعد از ثبت تمام نمرات قبولی برای دانش‌آموختگی انتخاب می‌کند. از این رو دانشجو ملزم است در تاریخ تعیین شده نسبت به شرکت در امتحان درس یا دروس معرفی به استاد اقدام نماید. برای این منظور باید با گروه آموزشی و استاد معرفی شده برای فراگرفتن کمی و کیفی درس بر اساس منابع تعیین شده در سر فصل درس بدون الزام به حضور در کلاس هماهنگی انجام گیرد.

تبصره الحاقی ۷: پس از ثبت نمرات دروس اخذ شده در آخرین نیمسال تحصیلی و مشخص شدن درس یا دروس معرفی به استاد، حداکثر زمان ممکن برای امتحان و ارائه نمره آن به مدیریت خدمات آموزشی تا سه هفته اول شروع نیمسال بعد است. اما با توجه به مفاد تبصره‌های الحاقی ۶ و ۹ از ماده ۱۵ آیین‌نامه آموزشی، بعد از ثبت نمرات دروس کارآموزی، کارورزی، پروژه نهایی، طرح درس، طرح پژوهشی و پایان‌نامه و دروس مشابه، حداکثر مدت مجاز انتخاب واحد و برگزاری امتحان دروس معرفی به استاد و تحویل نمرات به مدیریت خدمات آموزشی تا پایان همان نیمسال تحصیلی خواهد بود.

تبصره الحاقی ۸: در صورت عدم کسب نمره قبولی در درس یا دروس معرفی به استاد، دانشجو موظف است با رعایت سقف مجاز سنوات تحصیلی در اولین نیمسال ممکن نسبت به اخذ درس یا دروس باقی‌مانده اقدام و در تمامی جلسات کلاسی و امتحان پایانی شرکت نماید.

تبصره الحاقی ۹: چنانچه دانشجویی قبلاً یک درس عملی - نظری را اخذ نماید ولی نمره قبولی کسب نکند، در صورت گذراندن دوره عملی همان درس، می‌تواند با رعایت مفاد این ماده، بخش نظری آن درس را به صورت معرفی به استاد اخذ نماید. ملاک گذراندن دوره عملی یک درس عملی - نظری،

تأییدیه استاد درس و گروه آموزشی است که پس از محاسبه نمرات بخش عملی و نظری و معدل‌گیری از نمرات هر دو بخش میسر خواهد بود.

تعداد واحدهای دوره

ماده ۱۱/۲- تعداد واحد لازم برای دانش‌آموختگی در هر رشته در دوره‌های کاردانی ناپیوسته، کارشناسی پیوسته و ناپیوسته، بر اساس سرفصل مصوب و ابلاغی از سوی وزارت و یا دانشگاه شهید چمران اهواز (مطابق آیین‌نامه واگذاری اختیارات برنامه‌ریزی به دانشگاه‌ها)، عددی مشخص است.

چگونگی و ترتیب ارائه دروس

ماده ۱۱/۳- چگونگی و ترتیب ارائه تمامی دروس هر دوره و هر رشته با رعایت پیش‌نیاز (تقدم و تأخر) هر درس طبق برنامه درسی مصوب به‌عهده گروه آموزشی است.

تبصره الحاقی ۱: دانشگاه اختیار دارد حداکثر ۱۰ درصد از واحدهای درسی هر دوره را با اولویت دروس پایه و عمومی به جز دروس مجموعه معارف اسلامی و فارسی عمومی با تأکید بر محتوای الکترونیکی و رعایت استانداردهای مصوب وزارت به‌صورت الکترونیکی (مجازی) ارائه نماید.

تبصره الحاقی ۲: گروه‌های آموزشی موظفند فهرست ترتیب زمانی ارائه دروس هر رشته را در نیمسال‌های مختلف تا پایان دوره تحصیلی همراه با در نظر گرفتن رعایت پیش‌نیاز (تقدم و تأخر دروس) حداکثر در ۸ نیمسال تحصیلی تدوین و در ابتدای تحصیل دانشجویان نو ورود در اختیار آنان قرار دهند.

تبصره الحاقی ۳: دانشجو در طول دوره تحصیلی می‌تواند برای دو بار با موافقت گروه آموزشی در صورتی که در یک درس نمره قبولی کسب نکند، در نیمسال بعد درس مردودی را با دیگر دروس به صورت هم‌نیاز اخذ نماید.

تبصره الحاقی ۴: اخذ بیش از یک درس عمومی از مجموع دروس گروه معارف اسلامی در هر نیمسال یا بازه تابستانی ممنوع است.

تبصره الحاقی ۵: دانشجو در آخرین نیمسال تحصیلی از رعایت مقررات مربوط به این ماده معاف است.

دروس جبرانی

ماده ۱۱/۴ - تعداد واحدهای جبرانی با تشخیص گروه آموزشی صرفاً برای دوره کارشناسی ناپیوسته حداکثر ۶ واحد است و نمره دروس جبرانی در معدل نیمسال و کل محاسبه نمی‌شود.

تبصره الحاقی ۱: دانشگاه اختیار دارد برای دانش‌آموختگان دوره کاردانی پیوسته (فاقد مدرک پیش‌دانشگاهی) که معدل کل آن‌ها زیر ۱۴ است و در دوره کارشناسی ناپیوسته در رشته غیرمرتبط (به تشخیص گروه آموزشی) پذیرفته شده‌اند، حداکثر ۲۰ واحد درسی جبرانی ارائه کند. نمره این دروس در معدل نیمسال و کل محاسبه نمی‌شود.

تبصره الحاقی ۲: دریافت شهریه بابت دروس جبرانی طبق تعرفه مصوب هیئت امنای دانشگاه از دانشجویان دوره کارشناسی ناپیوسته (روزانه) الزامی است.

تبصره الحاقی ۳: بابت گذراندن دروس جبرانی، سنوات اضافه به دانشجویان تعلق نمی‌گیرد.

برنامه‌ریزی و تنظیم تقویم آموزشی

ماده ۱۱/۵ - برنامه‌ریزی و تصمیم‌گیری درباره چگونگی زمان حذف و اضافه، حذف اضطراری دروس، اعلام نمره و ثبت آن و زمان تجدید نظر و غیره مطابق تقویم سالانه آموزشی مصوب شورای آموزشی دانشگاه هر سال در اردیبهشت‌ماه برای سال تحصیلی آینده از سوی دفتر برنامه‌ریزی آموزشی دانشگاه به کلیه دانشکده‌ها و اداره‌های ذی‌ربط ابلاغ می‌گردد.

حذف و اضافه

تبصره الحاقی ۱: زمان حذف و اضافه، پس از شروع نیمسال تحصیلی و بر اساس تقویم آموزشی دانشگاه تعیین می‌شود.

تبصره الحاقی ۲: دانشجو در زمان حذف و اضافه می‌تواند با رعایت حداکثر و حداقل سقف واحد مجاز، حداکثر ۳ درس انتخابی خود را حذف و یا ۳ درس دیگر اضافه نماید.

تبصره الحاقی ۳: دانشجویانی که به عللی نتوانند در موعد مقرر ثبت‌نام و انتخاب واحد کنند، می‌توانند در مهلت حذف و اضافه انتخاب واحد نمایند، مشروط به این که تعداد واحدهای آنان از ۱۴ واحد تجاوز نکند و تعداد واحدهای دانشجو مطابق ماده ۱۱ آیین‌نامه آموزشی از ۱۲ واحد کمتر نشود.

حذف تک‌درس (حذف اضطراری)

ماده ۱۱/۶ - دانشجو می‌تواند فقط یک درس نظری (غیرعملی و غیرکارگاهی) خود را بر حسب ضرورت و مطابق با شرایط زیر، حداکثر تا قبل از امتحانات پایان نیمسال، حذف اضطراری نماید.
الف: تعداد واحدهای باقی‌مانده وی مطابق ماده ۱۱ این آیین‌نامه از ۱۲ واحد کمتر نشود.

ب: غیبت دانشجو در آن درس، بیش از حد مجاز (۳ جلسه از ۱۶ جلسه کلاس درس در طول یک نیمسال تحصیلی) نباشد.

ج: حد نصاب لازم برای تشکیل کلاس (حداقل تعداد دانشجو) رعایت گردد.

د: درس یا درس‌های حذف شده، هم‌نیاز دروس انتخابی نیمسال نباشد.

ه: حذف درس با تأیید استاد درس، و راهنمای آموزشی و گروه آموزشی مربوطه باشد.

و: نوع درس عملی یا نظری - عملی نباشد.

تبصره الحاقی: دانشجوی نیمسال آخر در صورت حذف اضطراری باید به مفاد تبصره‌های الحاقی ۴

از ماده ۱۱ و ۴ و ۵ از ماده ۱۱/۱ توجه داشته باشد.

حذف نیمسال

ماده ۱۱/۷- در شرایط خاص، حذف تمام دروس در یک نیمسال تحصیلی (یا بازه تابتانی) با

درخواست کتبی دانشجو و تأیید مدیریت خدمات آموزشی دانشگاه و با احتساب در سنوات تحصیلی

امکان‌پذیر است.

تبصره الحاقی ۱: حداکثر زمان ممکن جهت حذف تمام دروس تا قبل از شروع امتحانات (اعم از

نظری و عملی) است که باید به تأیید گروه آموزشی و معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشکده

محل تحصیل برسد. حذف تمام دروس در یک نیمسال تحصیلی در طول دوره کاردانی ناپیوسته و

کارشناسی ناپیوسته فقط برای یک نیمسال و در دوره کارشناسی پیوسته صرفاً برای دو نیمسال مجاز

است.

تبصره الحاقی ۲: در صورت حذف تمام دروس، لازم است دانشجویان نوبت دوم، شهریه ثابت و متغیر همان نیمسال را به دانشگاه پرداخت نمایند. دانشجویان روزانه برای انتخاب مجدد دروس حذف شده (موضوع ماده ۵ آیین‌نامه آموزشی) موظف به پرداخت هزینه دروس مطابق تعرفه مصوب هیئت امنای دانشگاه هستند.

تغییر رشته

ماده ۱۲- دانشجوی دوره‌های کاردانی ناپیوسته و کارشناسی پیوسته می‌تواند در صورت دارا بودن شرایط «در همان دانشگاه» و در صورت موافقت دانشگاه، مشروط به امکان ادامه تحصیل در «سنوات مجاز باقی‌مانده»، رشته تحصیلی خود را تغییر دهند.

تبصره ۱: دانشجو در هر دوره تحصیلی فقط یک بار می‌تواند با رعایت ضوابط تغییر رشته دهد.

تبصره ۲: تغییر رشته دانشجو در دوره کاردانی پیوسته و کارشناسی ناپیوسته ممنوع است.

تبصره ۳: در صورت تغییر رشته، معادل‌سازی دروس فقط در دوره‌های هم‌عرض مجاز است.

تبصره الحاقی ۱: دانشجو با داشتن شرایط زیر می‌تواند از یک رشته یا گرایش به رشته یا گرایش

دیگر تحصیلی در همان دانشگاه تغییر رشته یا گرایش دهد:

(الف) وجود رشته یا گرایش مورد تقاضای دانشجو در دانشگاه؛

(ب) موافقت گروه آموزشی و معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشکده مبدأ و مقصد و تأیید

نهایی مدیریت خدمات آموزشی دانشگاه؛

ج) گذراندن حداقل یک نیمسال تحصیلی و حداکثر ۴ نیمسال تحصیلی در دوره کارشناسی پیوسته و حداکثر دو نیمسال تحصیلی در دوره کاردانی ناپیوسته

د) کمتر نبودن نمره‌های اکتسابی دانشجو در آزمون سراسری گروه آزمایشی مربوطه از نمره آخرین فرد پذیرفته شده در آن رشته یا گرایش در دانشگاه، در سال پذیرش با تأیید سازمان سنجش آموزش کشور. ملاک تأیید سازمان سنجش آموزش کشور، همان کارنامه‌های تغییر رشته و انتقال (کارنامه محرمانه) است که از سوی آن سازمان صادر می‌شود.

تبصره الحاقی ۲: تغییر رشته، دانشجو را از مقررات حداکثر مدت تحصیل (ماده ۹ و تبصره‌های مربوط به آن) معاف نمی‌کند.

تبصره الحاقی ۳: ادامه تحصیل دانشجوی متقاضی، در رشته قبلی از نظر مقررات آموزشی منعی نداشته باشد.

تبصره الحاقی ۴: تغییر رشته در دوره‌های تحصیلی هم‌عرض صورت می‌گیرد. تغییر رشته از دوره‌های پایین به دوره‌های بالاتر، از غیردولتی به دولتی، از شبانه به روزانه، از غیرحضوری به نیمه‌حضوری و حضوری ممنوع است، ولی برعکس آن مجاز است.

تبصره الحاقی ۵: تغییر رشته دانشجویی که به شیوه بدون آزمون (با سوابق تحصیلی) پذیرفته شده باشد، به رشته‌هایی که پذیرش در آنها از طریق آزمون سراسری صورت گرفته باشد، ممنوع است.

تبصره الحاقی ۶: تغییر گرایش دانشجو در دوره کارشناسی ناپیوسته با داشتن شرایط و ضوابط ذکرشده در ماده ۱۲ و تبصره‌های الحاقی مربوط به آن ماده امکان‌پذیر است.

تبصره الحاقی ۷: دانشجویی که با تقاضای تغییر رشته او موافقت شده است صرفاً می‌تواند تا پیش از ثبت‌نام و انتخاب واحد در رشته جدید، تقاضای انصراف از تغییر رشته یا گرایش خود را به مدیریت خدمات آموزشی دانشگاه ارائه نماید، در غیر این صورت حکم صادره غیرقابل تغییر است و حق تغییر رشته تا پایان دوره از دانشجو سلب می‌شود.

تبصره الحاقی ۸: دروسی که دانشجو در رشته قبلی گذرانده است در گروه آموزشی رشته جدید، بررسی و تطبیق می‌شود و فقط دروسی از وی پذیرفته می‌شود که به تشخیص گروه آموزشی، با دروس رشته جدید، اشتراک محتوایی داشته باشد و نمره هر یک از آن دروس نیز از ۱۲ کمتر نباشد. سایر موارد مرتبط با تطبیق واحدهای درسی دانشجویان متقاضی تغییر رشته و انتقال همراه با تغییر رشته بر اساس شیوه‌نامه مصوب دانشگاه در این خصوص انجام می‌گیرد.

انتقال و میهمان

ماده ۱۳- انتقال دانشجو در صورت تأیید دانشگاه مبدأ و موافقت دانشگاه مقصد، بلامانع است.

تبصره: انتقال دانشجو از دانشگاه غیردولتی به دولتی، از شهریه‌پرداز به رایگان، از غیرحضور به نیمه‌حضور و حضور ممنوع، ولی عکس آن مجاز است.

تبصره الحاقی ۱: در صورتی که دانشجوی دانشگاه دولتی (روزانه و نوبت دوم یا شبانه)، حداقل یک نیمسال تحصیلی را در دانشگاه گذرانده باشد، می‌تواند تقاضای انتقال دائم به دانشگاه‌های غیردولتی، شهریه‌پرداز، غیرحضور و نیمه‌حضور نماید. گذراندن حداقل یک نیمسال و موافقت دانشگاه‌های مبدأ و مقصد الزامی است.

تبصره الحاقی ۲: انتقال و میهمانی دانشجویان (روزانه، و نوبت دوم یا شبانه) مطابق آیین‌نامه میهمانی و انتقال دانشجویان دوره‌های کاردانی و کارشناسی دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی دولتی مصوب وزارت انجام می‌شود. شرایط و زمان درخواست انتقال و میهمانی در سامانه جامع امور دانشجویان وزارت علوم، تحقیقات و فناوری قابل دسترسی است.

تبصره الحاقی ۳: میهمانی دانشجو از دانشگاه غیردولتی به دولتی، از شهریه‌پرداز به رایگان، از غیرحضور به نیمه‌حضور و حضوری و بالعکس ممنوع است.

تبصره الحاقی ۴: انتقال همراه با تغییر رشته یا گرایش در صورت احراز شرایط (موضوع ماده ۱۲ و تبصره‌های مربوط به آن) پس از کسب موافقت دانشگاه‌های مبدأ و مقصد، برای یک بار و با رعایت مفاد تبصره و تبصره الحاقی ۱ از این ماده امکان‌پذیر است.

تبصره الحاقی ۵: کلیه دروسی که دانشجوی میهمان یا انتقالی با نمره ۱۲ و بالاتر گذرانده به عنوان دروس پذیرفته شده با تأثیر نمره درس در معدل نیمسال و کل عیناً در کارنامه ثبت می‌شود. تصمیم‌گیری در مورد پذیرفتن واحدهای گذرانده که نمره آنها کمتر از ۱۲ است در اختیار گروه آموزشی ذی‌ربط می‌باشد. سایر موارد مرتبط با تطبیق واحدهای درسی دانشجویان میهمان و دانشجویان انتقالی بر اساس شیوه‌نامه مصوب دانشگاه در این خصوص انجام می‌گیرد.

میهمان تک‌درس

ماده ۱۳/۱- میهمان شدن دانشجو در یک دانشگاه برای گذراندن حداکثر ۲ درس با عنوان میهمان تک‌درس به شرط موافقت دانشگاه‌های مبدأ و مقصد بلامانع است.

تبصره الحاقی ۱: چنانچه تعداد واحدهای اخذشده به عنوان میهمان تک‌درس از ۸ واحد درسی فراتر نرود، دانشجویان نیمسال آخر می‌توانند سه درس را در دانشگاه مقصد انتخاب نمایند.

تبصره الحاقی ۲: چنانچه دروس عملی - نظری به صورت تفکیک شده و هم‌نیاز ارائه گردد، اخذ حداکثر سه درس به صورت میهمان تک‌درس بلامانع است.

تبصره الحاقی ۳: باید امکان حضور در کلاس‌های درس و جلسات امتحانی در دانشگاه‌های مبدأ و مقصد برای دانشجو فراهم باشد؛ در غیر این صورت دانشگاه رأساً نسبت به حذف درس یا دروس اقدام خواهد کرد.

تبصره الحاقی ۴: به محض ثبت نام و انتخاب واحد دانشجوی متقاضی اخذ درس به صورت میهمان تک‌درس، دانشگاه مقصد موظف است یک نسخه از برگه تأییدیه انتخاب واحد شامل ساعت تشکیل کلاس درس و تاریخ و ساعت امتحان را برای دانشگاه مبدأ ارسال نماید.

تبصره الحاقی ۵: نباید مجموع واحدهای درسی اخذشده در دانشگاه‌های مبدأ و مقصد از حد نصاب لازم در آیین‌نامه بیشتر شود. این امر منجر به حذف درس یا دروس مازاد خواهد شد.

تبصره الحاقی ۶: به شرط عدم ارائه درس یا دروس در دانشگاه، و فقط با موافقت گروه آموزشی اخذ درس یا دروس به عنوان میهمان تک‌درس امکان‌پذیر است.

تبصره الحاقی ۷: اخذ درس به صورت میهمان تک‌درس فقط در دانشگاه‌هایی که مجری رشته در دوره‌های روزانه و نوبت دوم هستند امکان‌پذیر است.

تبصره الحاقی ۸: دانشجوی مشمول آموزش رایگان و متقاضی میهمان تک‌درس موظف به پرداخت هزینه درس مطابق تعرفه مصوب هیئت امنای دانشگاه می‌شود.

راهنمای آموزشی

ماده ۱۴- دانشگاه موظف است برای هدایت تحصیلی دانشجویان، از زمان پذیرش، یکی از اعضای هیئت علمی مرتبط با رشته تحصیلی دانشجو را به‌عنوان «راهنمای آموزشی» تعیین تا بر اساس سازوکار مصوب دانشگاه بر نحوه عملکرد او نظارت کند.

تبصره الحاقی ۱: راهنمای آموزشی از سوی گروه آموزشی مربوط انتخاب و به معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشکده و مدیریت خدمات آموزشی دانشگاه معرفی می‌گردد. راهنمای آموزشی، ضمن آشنا کردن دانشجویان به مقررات و ضوابط آموزشی و ارزیابی مداوم و شناخت وضعیت تحصیلی آنان، وظیفه هدایت تحصیلی و برنامه‌ریزی درسی آن‌ها را از ابتدای ورود به دانشگاه تا هنگام دانش-آموختگی در اموری مانند انتخاب واحد، حذف و اضافه دروس، رعایت پیش‌نیاز دروس، حذف اضطراری و نظایر آن برعهده دارد.

تبصره الحاقی ۲: دانشجویان انتقالی، در طول تحصیل در دانشگاه مقصد همانند دانشجویان هم-طراز خود از خدمات راهنمای آموزشی برخوردار خواهند شد.

معیارهای ارزیابی تحصیلی دانشجو

ماده ۱۵- نمره ارزشیابی از هر درس به صورت عددی از صفر تا ۲۰ محاسبه می‌شود. حداقل نمره قبولی در هر درس ۱۰ و معدل کل قابل قبول در هر نیمسال ۱۲ است. چنانچه معدل نمرات دانشجو در هر نیمسال تحصیلی کمتر از ۱۲ باشد، آن نیمسال مشروط تلقی می‌شود. سقف مجاز مشروط اعم از متوالی یا متناوب، در دوره کاردانی و کارشناسی ناپیوسته دو نیمسال و در دوره کارشناسی پیوسته ۳ نیمسال است.

تبصره الحاقی ۱: سهم نمره امتحان پایانی از کل نمره در هر حال نباید کمتر از ۱۲ نمره از ۲۰ باشد.

تبصره الحاقی ۲: اگر دانشجویی در یک درس اختیاری مردود شد، ضمن پرداخت هزینه مطابق ماده ۵، می‌تواند از جدول دروس انتخابی در برنامه مصوب، با نظر گروه آموزشی درس دیگری را انتخاب کند.

اعلام نمرات

تبصره الحاقی ۳: مدرس موظف است حداکثر تا ۱۰ روز بعد از برگزاری امتحان هر درس نسبت به ثبت موقت نمره از طریق سامانه آموزشی دانشگاه اقدام نماید.

تبصره الحاقی ۴: دانشجویی که به نمره خود در یک یا چند درس اعتراض داشته باشد، می‌تواند ظرف مدت ۳ روز (۷۲ ساعت) از تاریخ اعلام نمره تقاضای تجدیدنظر در نمره خود را از طریق سامانه

آموزشی دانشگاه اعلام کند. مدرس درس باید حداکثر ۲ روز (۴۸ ساعت) بعد از این مهلت نسبت به ثبت نهایی و قطعی نمره اقدام نماید.

درس ناتمام

تبصره الحاقی ۵: نمرات دروس تمرین دبیری، کارآموزی و کارورزی، عملیات صحرائی، کار در عرصه و دروسی که در برنامه درسی مصوب، با پروژه ارائه می‌شود، در صورتی که بر اساس سرفصل، تکمیل آن‌ها در طول یک نیمسال تحصیلی میسر نباشد، ناتمام تلقی می‌شود.

تبصره الحاقی ۶: نمره ناتمام دروس کارآموزی و کارورزی باید حداکثر ظرف مدت ۴۵ روز از شروع نیمسال بعد به نمره قطعی تبدیل شود. این مدت شامل زمان لازم برای رسیدگی به اعتراضات نیز می‌شود. بنابراین مدرس بایستی حداکثر تا ۳۵ روز پس از شروع نیمسال بعد، نمرات این دروس را اعلام و تا ۱۰ روز بعد، آن‌ها را تأیید نهایی نماید.

تبصره الحاقی ۷: نمره دروس ناتمام در نیمسالی که درس اخذ شده است، ثبت می‌گردد.

تبصره الحاقی ۸: عدم ارائه به موقع تکالیف مربوط به کارآموزی، کارورزی و دروس مشابه به منزله گرفتن نمره صفر در دروس مذکور است. بنابراین دانشجوی موظف است در اولین نیمسال ممکن، درس را مجدداً انتخاب نماید.

تبصره الحاقی ۹: این مهلت برای درس پروژه نهایی، طرح درس، طرح پژوهشی، پایان‌نامه اخذ شده در نیمسال اول تا پایان اردیبهشت‌ماه و در نیمسال دوم تا پایان آذرماه است. این مدت شامل زمان لازم برای رسیدگی به اعتراضات نیز می‌باشد. بنابراین مدرس موظف است نمرات را به ترتیب اخذ دروس

مذکور حداکثر تا تاریخ‌های ۲۱ اردیبهشت‌ماه و ۲۰ آذرماه اعلام و تا ده روز بعد، آن را تأیید نماید. عدم ارائه تکالیف این دروس در موعد مقرر منجر به اخذ نمره صفر می‌گردد. از این رو دانشجویان در اولین فرصت ملزم به تکرار آن درس می‌شود.

تبصره الحاقی ۱۰: با اعلام نمره ناتمام، معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشکده موظف است وضعیت آموزشی نیمسال قبلی دانشجویان را که مشخص شده، بررسی و مقررات آموزشی از جمله مشروطی و نظایر آن را اعمال نماید.

انتخاب واحد مشروط

تبصره الحاقی ۱۱: معدل نمرات دانشجویان در هیچ نیمسال تحصیلی نباید کمتر از ۱۲ باشد، در غیر این صورت، انتخاب واحد دانشجویان در نیمسال بعد، به صورت مشروط خواهد بود و جز در آخرین نیمسال تحصیلی حق انتخاب بیش از ۱۴ واحد درسی را ندارد.

تبصره الحاقی ۱۲: معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشکده موظف است موضوع مشروط بودن انتخاب واحد دانشجویان را هر بار کتباً به دانشجویان اطلاع دهد و یک نسخه از آن را در پرونده دانشجویان ضبط نماید. با این همه، قصور در اخطار و اظهار بی‌اطلاعی دانشجویان، مانع اجرای مقررات نخواهد بود.

اخراج دانشجویان

تبصره الحاقی ۱۳: چنانچه دانشجویی در دوره کاردانی و کارشناسی ناپیوسته ۲ نیمسال و در دوره کارشناسی پیوسته ۳ نیمسال اعم از متوالی یا متناوب مشروط شده باشد، از تحصیل محروم می‌شود.

عدم محاسبه نمره مردودی در معدل کل دوره

تبصره الحاقی ۱۴: دانشجویی که در هر نیمسال در یک یا چند درس نمره قبولی کسب نکند، چنانچه در نیمسال‌های بعد درس یا دروس مذکور را با نمره قبولی بگذراند؛ نمره یا تمام نمره‌های مردودی قبلی آن دروس در ریز نمرات تحصیلی دانشجو، فقط ثبت و باقی می‌ماند، اما این نمره‌ها در معدل کل دوره محاسبه نمی‌شود و صرفاً آخرین نمره قبولی در آن درس ملاک محاسبه معدل کل دوره خواهد بود. این تبصره صرفاً در زمان دانش‌آموختگی دانشجو قابل اعمال خواهد بود و مشروطی دانشجو در نیمسال‌های قبل را خنثی نمی‌کند.

تبصره الحاقی ۱۵: در اعلام رتبه دانشجو جهت ارائه تسهیلات استعدادهای درخشان برای ورود به دوره‌های تحصیلی بالاتر و موارد مشابه، معدل تمامی دروس اخذ شده اعم از (قبولی و مردودی) منظور خواهد شد.

تبصره الحاقی ۱۶: تسهیلات این ماده شامل دانشجویانی که به دلیل تقلب و یا حکم کمیته انضباطی نمره مردودی بگیرند نمی‌شود.

مرخصی تحصیلی

ماده ۱/۱۵- دانشجو می‌تواند با رعایت سنوات مجاز تحصیل، در دوره کاردانی و کارشناسی ناپیوسته، یک نیمسال و در دوره کارشناسی پیوسته حداکثر دو نیمسال از مرخصی تحصیلی استفاده کند.

تبصره الحاقی ۱: تقاضای مرخصی باید حداکثر تا قبل از شروع انتخاب واحد هر نیمسال به صورت کتبی توسط دانشجو به معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشکده ارائه گردد.

تبصره الحاقی ۲: مدت مجاز مرخصی زایمان، دو نیمسال تحصیلی و بدون احتساب در سنوات تحصیلی است.

تبصره الحاقی ۳: مستندات لازم درخصوص زایمان شامل گواهی ولادت، اصل و تصاویر شناسنامه دانشجوی و نوزاد است.

تبصره الحاقی ۴: مدت مجاز مرخصی پزشکی، در صورت تأیید پزشک معتمد دانشگاه و کمیته منتخب شورای آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه، حداکثر دو نیمسال تحصیلی و بدون احتساب در سنوات تحصیلی است.

تبصره الحاقی ۵: بررسی سایر مصادیق مرخصی تحصیلی (مانند مأموریت همسر یا والدین و ...) حداکثر تا دو نیمسال تحصیلی و بدون احتساب در سنوات مجاز، در اختیار کمیته منتخب شورای آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه است.

تبصره الحاقی ۶: دانشجو می‌تواند با تشخیص کمیته منتخب شورای آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه از مجموع مرخصی‌های مذکور در این ماده و تبصره‌های مندرج در آن بهره‌مند شود.

تبصره الحاقی ۷: دانشجویان نوبت دوم در صورت اخذ مرخصی با احتساب در سنوات تحصیلی باید شهریه ثابت نیمسال را به دانشگاه بپردازند.

تبصره الحاقی ۸: برای بهره‌مندی دانشجویان مشمول (دارای معافیت تحصیلی) از مرخصی (با احتساب یا بدون احتساب در سنوات)، رعایت سقف مجاز سنوات تحصیلی از نظر نظام وظیفه الزامی است.

ترک تحصیل

ماده ۱۵/۲- ثبت‌نام نکردن دانشجو در هر نیمسال تحصیلی (ترک تحصیل) به منزله انصراف از تحصیل تلقی می‌شود. به عبارت دیگر، عدم مراجعه بدون اطلاع و غیرموجه دانشجو برای انتخاب واحد، به معنای انصراف از تحصیل است.

تبصره الحاقی ۱: تصمیم‌گیری در مورد بازگشت به تحصیل دانشجوی منصرف از تحصیل برعهده مدیریت خدمات آموزشی دانشگاه است.

تبصره الحاقی ۲: در موارد استثنایی که دانشجو ترک تحصیل خود را موجه می‌داند، موظف است عذر موجه خود را در خودداری از انتخاب واحد، با دلایل و مدارک مستند به طور مکتوب حداکثر تا دو ماه بعد از شروع انتخاب واحد در همان نیمسالی که ترک تحصیل کرده، به مدیریت خدمات آموزشی دانشگاه ارائه دهد.

تبصره الحاقی ۳: در صورت تأیید موجه‌بودن ترک تحصیل از سوی مدیریت خدمات آموزشی، نیمسال مذکور جزو مدت تحصیل مجاز دانشجو محسوب می‌شود.

تبصره الحاقی ۴: دانشجو در طول تحصیل خود تنها یک بار می‌تواند از این مصوبه استفاده نماید.

تبصره الحاقی ۵: پس از انقضای مهلت دوماهه یا تشخیص ناموجه‌بودن ترک تحصیل دانشجو، حکم انصراف از تحصیل وی صادر و حق ادامه تحصیل از او سلب می‌شود.

انصراف از تحصیل

ماده ۱۵/۳- دانشجوی متقاضی انصراف از تحصیل، باید درخواست انصراف خود را شخصاً به صورت کتبی به مدیریت خدمات آموزشی دانشگاه تسلیم کند. دانشجو مجاز است فقط برای یک بار و تا دو ماه از تاریخ ارائه درخواست، تقاضای انصراف خود را پس بگیرد. پس از انقضای این مهلت، حکم انصراف از تحصیل وی صادر می‌شود.

تبصره الحاقی ۱: دانشجویی که متقاضی لغو درخواست انصراف از تحصیل باشد، اگر در بازه زمانی درخواست انصراف تا لغو درخواست انصراف (مهلت دوماهه) در کلاس‌های درس شرکت نکرده باشد، مشمول تبصره‌های الحاقی ۱ و ۲ از ماده ۱۱/۷ آیین‌نامه آموزشی و شیوه‌نامه اجرایی خواهد شد.

تبصره الحاقی ۲: در مواردی که دانشجو بنا به دلایلی بر قطعی شدن انصراف خود بلافاصله پس از ارائه درخواست کتبی اصرار دارد، لازم است شخصاً با سپردن تعهد کتبی، حق پس‌گرفتن انصراف در مهلت دوماهه را از خود سلب نماید. در این صورت حکم قطعی انصراف دانشجو صادر شده و بازگشت به تحصیل دانشجو در هیچ حالتی امکان‌پذیر نخواهد بود. به عبارت دیگر، تقاضای بازگشت به تحصیل دانشجو پذیرفته نیست و رابطه چنین دانشجویی با دانشگاه قطع می‌گردد.

تبصره الحاقی ۳: در صورت انصراف و ترک تحصیل دانشجویان نوبت دوم (شبانه)، این قبیل دانشجویان می‌بایست بابت هزینه انصراف، علاوه بر پرداخت هزینه انتخاب واحد (شهریه ثابت و متغیر) مجموع شهریه ثابت یک سال دوره تحصیلی (دو نیمسال) را طبق تعرفه هیئت امنای دانشگاه پرداخت نمایند.

تبصره الحاقی ۴: مدیریت خدمات آموزشی مکلف است بلافاصله برگه ابطال معافیت تحصیلی

دانشجویان انصرافی را پس از مهلت دوماهه و یا در صورت سپردن تعهد کتبی صادر نماید.

تبصره الحاقی ۵: دانشجوی انصرافی موظف است به کلیه تعهداتی که در دوران تحصیل سپرده

است، عمل کند.

تبصره الحاقی ۶: تحصیل مجدد دانشجوی انصرافی، موکول به شرکت و قبولی در آزمون سراسری

بر اساس ضوابط مربوط است.

تبصره الحاقی ۷: تطبیق و معادل‌سازی واحدهای درسی دانشجویان انصرافی یا دانش‌آموختگان

دوره‌های کاردانی و کارشناسی بر اساس شیوه‌نامه مصوب دانشگاه در این خصوص انجام می‌گیرد.

شرایط توقف تحصیلی دانشجویان کارشناسی پیوسته و صدور مدرک کاردانی برای

آنان

ماده ۱۶: در صورتی که دانشجوی منصرف یا محروم از تحصیل در دوره کارشناسی پیوسته حداقل ۶۸

واحد درسی (شامل حداکثر ۱۰ واحد دروس عمومی و مابقی از سایر دروس دوره) را با نمره قبولی بگذراند

و معدل کل واحدهای اخذ شده وی ۱۲ یا بالاتر باشد، می‌تواند مدرک دوره کاردانی همان رشته را

دریافت کند. در غیر این صورت به چنین دانشجویی و همچنین به دانشجوی منصرف یا محروم از

تحصیل در دوره کاردانی و کارشناسی ناپیوسته، فقط یک گواهی، مبنی بر تعداد واحدهای گذرانده شده

داده خواهد شد.

تبصره ۵: مدرک کاردانی حسب تقاضای مستند دانشجو و صرف نظر از وجود دوره کاردانی مصوب در آن رشته یا مجری بودن دانشگاه محل تحصیل دانشجو، صادر می‌شود.

تبصره الحاقی ۱: تعداد واحدهای درسی لازم برای اخذ مدرک کاردانی بر اساس ماده ۱۶، حداکثر ۱۰ واحد عمومی و ۵۸ واحد از سایر واحدهای درسی رشته بدون احتساب واحدهای جبرانی می‌باشد.

تبصره الحاقی ۲: در صورتی که دانشجوی منصرف یا محروم از تحصیل در دوره کارشناسی پیوسته، بیش از واحدهای مورد نیاز دوره کاردانی را با نمره قبولی گذرانده باشد؛ در این صورت دانشگاه دروسی را ملاک معدل کل برای صدور مدرک کاردانی قرار می‌دهد که معدل کل دانشجو در آن دروس، ۱۲ یا بالاتر باشد.

تبصره الحاقی ۳: حذف دروس مازاد بر واحدهای گذرانده (با نمره قبولی کمتر از ۱۲) برای اخذ مدرک کاردانی تا زمانی ادامه می‌یابد که معدل کل به ۱۲ برسد. به عبارت دیگر، وقتی معدل کل به ۱۲ رسید، عدم محاسبه نمرات مابقی دروس گذرانده زیر ۱۲ متوقف می‌گردد. با این حال رعایت ۱۰ واحد درس عمومی و ۵۸ واحد از مابقی دروس به جز دروس جبرانی الزامی است.

تبصره الحاقی ۴: تعداد واحد و نمرات کسب شده دانشجو که در معدل کل مورد محاسبه قرار نمی‌گیرند، در کارنامه دانشجو ثبت، ولی به صورت بی اثر باقی خواهند ماند.

دانش‌آموختگی

ماده ۱۷- ملاک دانش‌آموختگی برای دوره‌های کاردانی، کارشناسی پیوسته و ناپیوسته گذراندن کلیه واحدهای دوره و داشتن معدل کل حداقل ۱۲ در پایان دوره است.

تبصره الحاقی ۱: دانشجویی که کلیه واحدهای درسی یکی از دوره‌های کاردانی، کارشناسی ناپیوسته و کارشناسی پیوسته را طبق برنامه مصوب و بر اساس مقررات این آیین‌نامه و شیوه‌نامه آن با موفقیت گذرانده باشد، دانش‌آموخته آن دوره شناخته می‌شود.

تبصره الحاقی ۲: چنانچه معدل کل دانشجویی پس از گذراندن تمام واحدهای درسی آن دوره کمتر از ۱۲ باشد تنها به مدت یک نیمسال با رعایت سقف مجاز سنوات تحصیلی به وی فرصت داده می‌شود تا با اخذ مجدد حداکثر ۲۰ واحد از درس‌هایی که با نمره کمتر از ۱۲ گذرانده است، معدل کل دروس اخذشده خود را حداقل به ۱۲ برساند و مدرک تحصیلی دوره را دریافت کند. در غیر این صورت، از تحصیل محروم می‌شود.

تبصره الحاقی ۳: نمره دروس تکراری علاوه بر نمره قبلی در کارنامه دانشجوی ثبت و در محاسبه معدل کل نمرات او محاسبه می‌گردد.

تبصره الحاقی ۴: در صورتی که سنوات مجاز تحصیل دانشجویان مشمول تحصیل رایگان نیز به اتمام نرسیده باشد، آنان برای انتخاب مجدد دروس جبران معدل، موظف به پرداخت هزینه بر اساس تعرفه مصوب هیئت امنای دانشگاه می‌باشند.

تاریخ دانش‌آموختگی

ماده ۱۸- تاریخ دانش‌آموختگی، زمان ثبت آخرین نمره درس دانشجویان در مدیریت خدمات آموزشی دانشگاه است.

تبصره الحاقی: ثبت نهایی نمرات دانشجویان به صورت نیمسال توسط مدیریت خدمات آموزشی دانشگاه تعیین می‌شود، بنابراین تاریخ دانش‌آموختگی در سه مقطع ماه‌های بهمن، تیر و شهریور منظور می‌گردد. با این حال تاریخ دانش‌آموختگی دارندگان دروس پروژه، کارآموزی، کارورزی در آخرین نیمسال تحصیلی (با رعایت تبصره‌های الحاقی ۶ و ۹ از ماده ۱۵ آیین‌نامه آموزشی و شیوه‌نامه اجرایی مربوط به آن) زمان تحویل نمره توسط استاد به معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشکده می‌باشد.

ماده ۳۸- این شیوه‌نامه با حفظ مفاد آیین‌نامه یکپارچه ابلاغی وزارت به شماره ۲/۴۳۰۶۹ مورخ ۱۳۹۷/۳/۱ در شورای آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه به تاریخ ۱۳۹۷/۹/۱۰ به تصویب رسید و برای آن دسته از دانشجویانی که از سال تحصیلی ۹۸-۱۳۹۷ در دانشگاه شهید چمران اهواز پذیرش می‌شوند، لازم‌الاجراست. از این تاریخ تمام آیین‌نامه‌ها، شیوه‌نامه‌ها، بخشنامه‌ها و دستورالعمل‌های مغایر با آن برای این قبیل دانشجویان لغو می‌شود. گروه‌های آموزشی و دانشکده‌ها مجاز به وضع مصوبات مغایر با شیوه‌نامه حاضر نیستند.

مسئولیت حسن اجرای این آیین‌نامه و شیوه‌نامه اجرایی بر عهده معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه است و تفسیر مفاد آن به ترتیب بر عهده وزارت و معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه شهید چمران اهواز است.